

Erfgoedcommissie 03-03-2026

1. Toelichting voorzitter

Jan De Winter aan het woord

- **Vier** vaste zittingen per jaar. Zie 'Varia' voor de data
- Voorzitter is vragende partij voor een **uitbreiding** van het aantal zittingen
- Erfgoedcommissie op verplaatsing is mogelijk
- Invulling vandaag is gebaseerd op de vorige zitting
- Thema's op voorhand duiden en mensen **per thema** samen laten komen
- ⇒ Doeltreffender, sneller en meer thematisch werken

2. Terugkoppeling advies meerjarenplan

Katrien Vaes aan het woord

- Uitdagende budgettaire context
- Minder aandacht voor het culturele erfgoed: het bestuur is nog een beetje zoekende
 - o Opportuniteit om in te stappen in een erfgoedcel, uiteindelijk niet gedaan. Te bekijken in de volgende legislatuur.
 - o Betekent niet dat er niets zal worden gedaan met cultureel erfgoed
- Samenwerking IOED en stadsarchivaris loopt soepel
- Immaterieel erfgoed: straks zal het woord aan Rik Jimenez (KADOC) gegeven worden over immigratie-erfgoed
- Koekoekskraan on hold
- Onroerend erfgoed: aantal grote dossiers
 - o Herbestemmingsdossier van het Tuchthuis moet opnieuw bekeken worden
 - o Aandacht voor begraafplaats in het centrum
- Modernistisch en landschappelijk erfgoed: Sebastiaan Goovaerts (IOED Brabantse Kouters)
- Straatnaamerfgoed moet ook eens opnieuw bekeken worden (niet casus per casus, meer een visie over)
- Open voor nieuwe, toffe ideeën: **enkele zaken zijn al budgettair vastgesteld, maar specifieke acties liggen nog niet altijd vast**

Opmerkingen

- Mogelijk een actor voor een goedkopere restauratie **Koekoekskraan**.
 - o Sander Somers staat al in contact met iemand waarbij verschillende opties al worden bekeken
 - o Momenteel is het plan dat de kraan verplaatst wordt naar de uithoek van de Havenstraat. Moet verplaatst worden omdat nieuwe blokken in de omgeving gebouwd worden
 - o Het visuele aspect blijkt het belangrijkste te zijn aan de kraan. De Vilvoordenaar hecht veel waarde aan het uitzicht
 - o Het college is nog niet op de hoogte van concrete details
 - o Vanuit Vlaanderen heeft het **geen erkenning als beschermd erfgoed**. Het is specifiek gelinkt aan de erfgoedwaarde van Vilvoorde

- François Van Lysebetten (Heemkundige Kring) maakt een opmerking over de **Gasthuiskapel en de Sint-Lendrikkapel**
 - o Die zaken worden bekeken met prioriteit voor de Gasthuiskapel
 - o Gasthuiskapel is beschermd onroerend erfgoed

3. Toelichting IOED Brabantse Kouters

Voorstelling aan de hand van slides door Sebastiaan Goovaerts

- **Intergemeentelijke onroerend erfgoeddienst:** zoeken naar projecten om intergemeentelijk aan te pakken
- Houden zicht bezig met:
 - o Bouwkundig erfgoed
 - o Archeologie
 - o Landschappelijk erfgoed
- Dienstverlening, adviesverlening, projectmatige werking, draagvlak-versterking

Beleidsplan 2027-2032

- Bereikte resultaten
 - o Volwaardige werking voor bouwkundig en landschappelijk erfgoed
 - o Adviesverlening grotendeels verankerd in gemeentelijke werking
 - o Projecten met zichtbaarheid in de regio (Diegemse kalkzandsteen, historische hoeven, modernistisch erfgoed, ...)
 - o Verankering
 - o Methodieken & tools ontwikkeld/doorgetrokken
 - o Vrijwilligerswerking opgestart
 - o Draagvlak & communicatie
 - o Financiële en operationele gezonde organisatie
- Lessen uit de vorige beleidsperiode
 - o Advies is het zwaartepunt en hefboom voor beleid
 - o Basisdienstverlening is momenteel nog ongelijk gekend
 - o Nood aan gemeentelijk, overkoepelende erfgoedvisies: vergemakkelijkt de werking naar de toekomst toe i.p.v. ad hoc reacties
 - o Er zijn erfgoed dossiers die dringende en uitgebreide aandacht vragen: ze komen vaak te ad hoc naar boven
 - o Capaciteit bij dienstverlening is een bottleneck
 - o Bestuurlijke verankering kan sterker: in Vilvoorde verloopt dit al heel goed omdat er hier al heel wat activiteit is in de gemeente
 - o Het erfgoednetwerk in de regio is te versnipperd
 - o Procesoptimalisatie loopt
- Strategische lijnen
 - o Gemeentelijke erfgoedvisies uitwerken en ondersteunen
 - Samen met de gemeentelijke dienst zien waar dat de prioriteiten liggen. Voor een gemeente is dit anders dan een stad
 - Waarborging van de kwaliteit

- Kritieke erfgoedlijst
 - Dynamische erfgoedlijst met prioriteitenlijst van bedreigd erfgoed zodat er efficiënt kan worden gehandeld
 - Niet elk project zal eindigen met een *happy end*
 - Intergemeentelijke hefboomprojecten
 - Gemeente overschrijvende projecten met een bovenlokale waarde
 - Vrijwilligerswerking structureel uitbouwen
 - Mensen zouden zich gewoon kunnen aanmelden. Niet in de weg staan voor al bestaande vrijwilligerstrajecten
 - Bv. idee om metaaldetectorist aan te stellen voor projecten waar geen archeologienota voor nodig is
 - Organisatorische versterking
- ⇒ Vanuit Stad Vilvoorde was de aansluiting een makkelijke manier om veel met onroerend erfgoed te doen en daarrond te werken

Gegevens Sebastiaan Goovaerts

- Coördinator IOED Erfgoed Brabantse Kouters
- sebastiaan.goovaerts@brabantsekouters.be
- 0493 94 14 07

4. Toelichting project 'To Bridge a Gap' door projectmedewerker Rick Jimenez Oquendo

Rik Jimenez aan het woord

- **KADOC**: combinatie van een archiefinstelling, erfgoedinstelling en onderzoekinstelling
- Doel van het project: welke rol dat zij kunnen spelen in een diverse samenlevingsopbouw
- In het verleden actief geweest in de Denderstreek (2024) & in Mechelen (2025): komend jaar actief in Vilvoorde
- Focus: **Sub-Saharaanse protestants-evangelische erfgoedgemeenschap**
- Rik heeft niet per se de lokale erfgoedkennis, maar kan ondertussen heel wat contexten met elkaar vergelijken en wil contacten leggen met verschillende stakeholders

Heel wat archiefgegevens te maken met Vilvoorde kunnen teruggevonden worden in het KADOC. Stroomt voort uit privéarchieven

- Eén van de vuistregels is dat een archief niet zomaar uiteen mag worden getrokken
- Een deel kan al digitaal geraadpleegd worden, maar niet alles: digitaliseringstraject is continu bezig
- **Stad Vilvoorde is vragende partij**: publieksmomenten in thema van het project en dit verder door te trekken naar de toekomst toe

Gegevens Rik Jimenez

- rick.jimenez@kuleuven.be
- 0483 58 08 14

5. Brainstorm Open Monumentendag – zondag 13 september (38ste editie)

Sander Somers aan het woord

- Thema '**In goede handen**'
- **Verenigingen** ook activiteiten laten organiseren, niet alleen één activiteit vanuit de stad
- Voorbeeld: turnzaal "Les Peupliers"

Brainstormsessie in vier groepen

- **Stadsplan** met de highlights van Vilvoorde (hoeft niet alleen voor Open Monumentendag gebruikt te worden): een centrumwandeling dat doorheen het jaar aangeboden kan worden en dat met de Open Monumentendag in de verf kan worden gezet
- **Activiteiten** in samenwerking met de **wijkverenigingen** van de Far-West en de Sint-Jozefkerk
- **Ad hoc tentoonstelling** op plaatsen waar erfgoed heeft gestaan. Een wandeling gelinkt aan een **panelgesprek** met erfgoeddeskundigen/erfgoedliefhebbers. Hoe wordt erfgoed gewaarborgd, hoe komt dit tot uiting in de vrije tijd/op het werk. Actief vragen kunnen stellen aan de panelleden
- Mensen **op locatie** hun verhaal kunnen brengen

6. Varia

- Studie over een **krijgsgevangenkamp in 3 Fonteinen**
 - o Stad Vilvoorde is op de hoogte en wilt een ondersteunende rol aanbieden, maar onzeker over de rol. Is een project opgestart door erfgoedvrijwilligers
 - o Geen kansen laten liggen om aan **informatieverwerving** te doen
- **Station Vilvoorde** geklasseerd
 - o De overkappingen zijn geklasseerd en zitten nu in de laatste restauratiefase. Het is heel mooi gedaan
- Vilvoorde heeft een **museum** nodig
 - o Eerste stappen kunnen worden gezet voor in de volgende beleidsnota
 - o Zal van onderuit moeten groeien
- **QR-codes** op monumenten/straatnamen
- **Feestcomité Peutie** geeft mee om Vilvoorde mee in de picture te zetten en samen activiteiten te organiseren
- **IOED Brabantse Kouters** kan altijd kijken om cultureel erfgoed activiteiten gelinkt aan onroerend erfgoed mee te ondersteunen

7. Datum commissies 2026

- Woensdag 03-06-2026
 - Donderdag 03-09-2026
 - Maandag 14-12-2026
- ⇒ Locaties zullen meegedeeld worden